

Lausunto

18.05.2022

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnos vaikuttaa kattavalta ja näemme Business Finlandina sen tavoitteet ja suunnitelmat toteuttamiskelpoisina. Haluamme kuitenkin nostaa muutamia mielestämme huomionarvoisia asioita esille:

- Hallitusohjelman hengen mukaisesti maankäyttösuunnitelmassa tulisi huomioida tavoite: Suomen hiilikädenjäljen globaalisti tulisi olla mahdollisimman suuri, kun taas kansallisen hiilijalanjäljen mahdollisimman pieni
- Suomen talouden ja hyvinvoinnin näkökulmasta on tärkeää, että maankäyttöpäätökset mahdollistavat monipuolisesti alueellisten ratkaisujen syntyminen. Alueellisista ratkaisuista kohti kansallisia ratkaisuja ja edelleen kohti vientiratkaisuja / laajempia maiden rajat ylittäviä ratkaisuja.
- Kansallisen biotalousstrategian mukaan tavoitteena on tuplata biotalouden tuoma arvon lisää ja kasvattaa sen osuutta koko kansantalouden arvon lisästä 25%:iin vuoteen 2035 mennessä. Maankäyttösuunnitelman olisi tärkeää tukea tätä kansallista tavoitetta ja mahdollistaa se. Tällöin arviointiin on otettava mukaan koko arvoketjuanalyysi – miten maankäyttö tukee esim. vihreän siirtymän tuotteiden tuotantoa ja jalostusta ja samalla mahdollistaa loppukäyttökohteissa niin Suomessa kuin ulkomailla esim. fossiilisten tuotteiden käytön korvaamisen.
- Suomen biotalousstrategian arvonlisän kasvattamisen tavoite on keskeinen. Biomassaa tulisi kasvattaa metsien lisäksi lisää mm. turve-, kosteikko ja joutomailla hiilen sitomiseksi paremmin.
- Pitkäikäiset biomassaan perustuvat tuotteet hiilivarastoina ja substituutiovaikutusten seurauksena viennin kautta saavutettava hiilikädenjälki ovat globaalin vaikuttavuuden kannalta merkittäviä. - Maankäytön suunnittelu on keskeinen osa kansallista resilienssi-suunnittelua ja varautumista. Kansallisen huoltovarmuuden turvaaminen kriittisissä tuotteissa on oltava maankäytön suunnittelussa huomioituna entistä tarkemmin.

- Metsien merkitys on erittäin suuri. Haasteena on tasapainoinen metsien käyttö Suomelle keskeisen vientiteollisuuden uusiutuvana raaka-aineverastona, hiilinieluna, luonnon monimuotoisuuden lisääjänä, suojelualueina, virkistysalueina ja matkailutulojen tuojana.
- Biomassaa ei tulisi polttaa energiaksi. Venäjän fossiilienergiasta luopumisen ja puuntuonnin loppuminen ei saa lisätä vihreän siirtymän vastaista turve- ja puupohjaista energiantuotantoa. Huoltovarmuusratkaisut on hoidettava kestävästi

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

- Luonnon monimuotoisuus ja biodiversiteetti tulee turvata maankäytön suunnittelussa

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

- Toimenpiteiden kustannusvaikutukset puuttuvat. Olisi hyvä ymmärtää kokonaisuutta koskeva tunnusluku, kuinka paljon esimerkiksi tavoitteena oleva 3 miljoonan ekvivalenttitonnin nettopäästövähennys Suomelle tulee nettomaksamaan. Ja miten se jakautuu julkisen sektorin, veronmaksajien ja yksityisen sektorin välille.

Heinonen Jarmo
Innovaatiorahoituskeskus Business Finland